

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. rugsėjo 15 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyvos 89/665/EEB ir 92/13/EEB — Viešieji pirkimai — Peržiūros procedūros — Nacionalinės teisės normos, pagal kurias skundų dėl perkančiųjų organizacijų sprendimų priimtinumą siejamas su „geros elgsenos garantijos“ pateikimu — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija — 47 straipsnis — Teisė į veiksmingą teisinę gynybą“

Sujungtose bylose C-439/14 ir C-488/14

dėl *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas, Rumunija) ir *Curtea de Apel Oradea* (Oradios apeliacinis teismas, Rumunija) 2014 m. rugsėjo 19 d. ir 2014 m. spalio 8 d. sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2014 m. rugsėjo 24 d. ir 2014 m. lapkričio 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

SC Star Storage SA

prieš

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI) (C-439/14)

ir

SC Max Boegl România SRL,

SC UTI Grup SA,

Astaldi SpA,

SC Construcții Napoca SA

prieš

RA Aeroportul Oradea,

SC Porr Construct SRL,

Teerag-Asdag Aktiengesellschaft,

SC Col-Air Trading SRL,

AVZI SA,

Trameco SA,

* Proceso kalba: rumunų.

Iamsat Muntenia SA (C-488/14)

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai D. Šváby, J. Malenovský, M. Safjan ir M. Vilaras (pranešėjas),

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. sausio 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *SC Star Storage SA*, atstovaujamos advokatės A. Fetiță,
- *SC Max Boegl România SRL*, atstovaujamos advokato F. Irimia,
- Rumunijos vyriausybės, atstovaujamos R.-H. Radu, R. Hațieganu, D. Bulancea ir M. Bejenar,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos K. Georgiadis ir K. Karavasili,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Tokár ir I. Rogalski,

susipažinęs su 2016 m. balandžio 28 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, 1989, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 246; klaidų ištaisymas OL L 63, 2016 3 10, p. 44), iš dalies pakeistos 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB (OL L 335, 2007, p. 31) (toliau – Direktyva 89/665), 1 straipsnio 1–3 dalių, 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/13/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Bendrijos taisyklių taikymą viešųjų pirkimų tvarkai vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose, suderinimo (OL L 76, 1992, p. 14; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 315), iš dalies pakeistos Direktyva 2007/66 (toliau – Direktyva 92/13), 1 straipsnio 1–3 dalių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šie prašymai buvo pateikti byloje C-439/14 nagrinėjant *SC Star Storage SA* ir *Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI)* (Valstybinis informatikos mokslo tyrimų ir vystymo institutas (ICI)) ginčą dėl viešojo pirkimo procedūros, surengtos siekiant įsigyti informacinių technologijų infrastruktūrą ir paslaugas, susijusias su *cloud computing* (debesijos kompiuterija) platformos sukūrimu, valdymu, plėtra ir įdiegimu, ir byloje C-488/14 nagrinėjant *SC Max Boegl România SRL*, *SC UTI Grup SA*, *Astaldi SpA* ir *SC Construcții Napoca SA* (toliau – *Max Boegl ir kt.*) ginčą su *RA Aeroportul Oradea SA*, *Asocierea SC Porr Construct SRL*, *Teerag-Asdag Aktiengesellschaft*, *SC Col-Air Trading SRL*, *AZVI SA*, *Trameco SA* ir *Iamsat Muntenia SA* dėl viešojo pirkimo procedūros, susijusios su Oradios oro uosto (Rumunija) infrastruktūros plėtros ir modernizavimo darbais.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 89/665

- 3 Direktyvos 89/665 1 straipsnio „Peržiūros procedūrų taikymo sritis ir galimybė jomis pasinaudoti“ 1–3 dalyse numatyta:

„1. Ši direktyva taikoma 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo [(OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132, klaidų ištaisymas OL L 339, 2014 11 26, p. 14)] nurodytoms sutartims, išskyrus atvejus, kai tokios sutartys neįtrauktos į taikymo sritį pagal tos Direktyvos 10–18 straipsnius.

Sutartys, kaip tai suprantama šioje direktyvoje, apima viešąsias [viešojo pirkimo] sutartis, preliminarius susitarimus, viešąsias darbų koncesijas ir dinamines pirkimo sistemas.

Valstybės narės turi imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad sutarčių, kurias apima Direktyvos 2004/18/EB taikymo sritis, atveju perkančiųjų organizacijų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti šios direktyvos 2–2f straipsniuose nurodytomis sąlygomis remiantis tuo, kad tokiais sprendimais buvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys Bendrijos teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkeliama į nacionalinę teisę.

2. Valstybės narės turi užtikrinti, kad nebūtų diskriminuojamos įmonės, teigiančios, kad sutarties suteikimo procedūros metu jos patyrė žalą dėl šia Direktyva sukurtų skirtumų tarp Bendrijos teisę įgyvendinančių nacionalinių taisyklių bei kitų nacionalinių taisyklių.

3. Valstybės narės turi užtikrinti, kad būtų [prieinamos] peržiūros procedūros, kuriomis pagal išsamias taisykles, kurias gali nustatyti valstybės narės, galėtų pasinaudoti bent bet kuris asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas gauti konkrečią sutartį, ir kuriam dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta žala ar kilusi tokios žalos rizika.“

Direktyva 92/13

- 4 Šios direktyvos 1 straipsnio „Peržiūros procedūrų taikymo sritis ir galimybė jomis pasinaudoti“ 1–3 dalyse numatyta:

„1. Ši direktyva taikoma 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo [(OL L 134, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 19)] nurodytoms sutartims, išskyrus atvejus, kai tokios sutartys neįtrauktos į taikymo sritį pagal tos Direktyvos 5 straipsnio 2 dalį, 18–26 straipsnius, 29 ir 30 straipsnius arba 62 straipsnį.

Sutartys, kaip tai suprantama šioje direktyvoje, apima prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartis, preliminarius susitarimus ir dinamines pirkimo sistemas.

Valstybės narės turi imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad sutarčių, kurias apima Direktyvos 2004/17/EB taikymo sritis, atveju perkančiųjų subjektų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti šios direktyvos 2–2f straipsniuose nurodytomis sąlygomis remiantis tuo, kad tokiais sprendimais buvo pažeisti pirkimus reglamentuojantys Bendrijos teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkeliama į nacionalinę teisę.

2. Valstybės narės turi užtikrinti, kad nebūtų diskriminuojamos įmonės, galinčios pareikšti reikalavimą dėl žalos, patirtos sutarties suteikimo procedūros metu dėl šia Direktyva sukurtų skirtumų tarp Bendrijos teisę įgyvendinančių nacionalinių taisyklių ir kitų nacionalinių taisyklių.

3. Valstybės narės turi užtikrinti, kad būtų [prieinamos] peržiūros procedūros, kuriomis pagal išsamias taisykles, kurias gali nustatyti valstybės narės, galėtų pasinaudoti bent bet kuris asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas gauti konkrečią sutartį, ir kuriam dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta žala ar kilusi tokios žalos rizika.“

Direktyva 2007/66

- 5 Direktyvos 2007/66 36 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Šioje direktyvoje laikomasi pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų [Chartijoje]. Šia direktyva visų pirma siekiama užtikrinti visapusišką pagarbą teisei į veiksmingą teisinę gynybą ir teisei į teisingą bylos nagrinėjimą, kaip nustatyta [šios] Chartijos 47 straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose.“

Direktyva 2004/17

- 6 Direktyvos 2004/17 16 straipsnio b punkte numatyta:

„Išskyrus netaikymo nuostatas, numatytas 19–26 straipsniuose arba 30 straipsnyje dėl atitinkamos veiklos vykdymo, ši direktyva taikoma sutartims, kurių numatoma apskaičiuota vertė be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) neviršija šių ribų [yra lygi arba viršija šias ribas]:

<...>

- b) 5 186 000 eurų darbų sutartims.“

Direktyva 2004/18

- 7 Direktyvos 2004/18 7 straipsnio b ir c punktuose nustatyta:

„Ši direktyva taikoma viešosioms [viešojo pirkimo] sutartims, kurios įeina į jos taikymo sritį ir kurioms netaikomos 10 ir 11 straipsniuose bei 12–18 straipsniuose numatytos išimtys, ir kurių apskaičiuota vertė be PVM yra lygi arba viršija šias ribas:

<...>

- b) 207 000 EUR:

— viešojo prekių tiekimo ir paslaugų sutartims, kurias sudaro kitos, nei nurodyta IV priede, perkančiosios organizacijos,

- viešojo prekių tiekimo sutartims, kurias sudaro perkančiosios organizacijos, išvardytos IV priede ir kurios veikia gynybos srityje, jei sutartys sudarytos dėl produktų, neįtrauktų į V priedą,
- viešojo paslaugų pirkimo sutartims, kurias sudaro perkančiosios organizacijos paslaugoms, išvardytoms II priedo A dalies 8 kategorijoje, ir paslaugoms telekomunikacijų srityje, išvardytoms 5 kategorijoje, kurių CPV pozicijos atitinka CPC identifikavimo kodus Nr. 7524, 7525 ir 7526 ir (arba) paslaugoms, išvardytoms II priedo B dalyje;

c) 5 186 000 eurų viešosioms darbų pirkimo sutartims.“

Rumunijos teisė

- 8 *Ordonanța de Urgență a Guvernului n. 34/2006, privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii* (Nepaprastasis vyriausybės potvarkis Nr. 34/2006 dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo), iš dalies pakeisto ir papildyto *Ordonanța de Urgență a Guvernului n. 51/2014* (Nepaprastasis vyriausybės potvarkis Nr. 51/2014 (toliau – OUG Nr. 34/2006)), 271bis ir 271ter straipsniuose nustatyta:

„271bis straipsnis

(1) Siekiant apsaugoti perkančiąją organizaciją nuo galimo netinkamo elgesio, pareiškėjas privalo pateikti geros elgsenos garantiją visam laikotarpiui nuo pretenzijos, prašymo arba skundo pateikimo dienos iki tos dienos, kai Valstybinės ginčų sprendimo tarybos arba kompetentingos teisminės institucijos sprendimas, kuriuo išnagrinėjamas ši pretenzija, prašymas ar skundas, tampa galutinis.

(2) Pretenzija, prašymas arba skundas atmetamas, jei pareiškėjas nepateikia 1 dalyje numatytos garantijos pateikimo įrodymo.

(3) Geros elgsenos garantija pateikiama padarant banko pavedimą arba pateikiant pagal teisės aktuose numatytas sąlygas banko arba draudimo bendrovės išduotą garantiją; jos originalas turi būti pateikiamas perkančiajai organizacijai, o kopija – Valstybinei ginčų sprendimo tarybai arba teisminei institucijai, kai pateikiama pretenzija, prašymas ar skundas.

(4) Geros elgsenos garantijos suma nustatoma proporcingai pagal numatomą ketinamos sudaryti pirkimo sutarties vertę, taikant šias taisykles:

- a) 1 % numatomos vertės, jei ji mažesnė už 55 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytas ribines vertes;
- b) 1 % numatomos vertės, jei ji mažesnė už 55 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytas ribines vertes, bet ne didesnė nei [Rumunijos lėja (RON)] išreikšta 10 000 [eurų] suma pagal Rumunijos nacionalinio banko nustatytą keitimo kursą, galiojantį garantijos pateikimo dieną;
- c) 1 % numatomos vertės, jei ji atitinka arba yra didesnė už 55 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytas ribines vertes, bet ne didesnė nei RON išreikšta 25 000 [eurų] suma pagal Rumunijos nacionalinio banko nustatytą keitimo kursą, galiojantį garantijos pateikimo dieną;
- d) 1 % numatomos vertės, jei ji atitinka arba yra didesnė už 55 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytas ribines vertes, bet ne didesnė nei RON išreikšta 100 000 [eurų] suma pagal Rumunijos nacionalinio banko nustatytą keitimo kursą, galiojantį garantijos pateikimo dieną.

(5) Geros elgsenos garantija turi galioti bent 90 dienų, turi būti neatšaukiama ir joje turi būti numatytas besąlyginis sumokėjimas perkančiajai organizacijai pirmąkart pareikalavus, kai pretenzija, prašymas ar skundas atmetami.

(6) Jei paskutinę geros elgsenos garantijos galiojimo dieną Valstybinės ginčų sprendimo tarybos arba kompetentingos teisminės institucijos sprendimas dar nėra tapęs galutinis, o pareiškėjas nepratęsė geros elgsenos garantijos galiojimo pagal 1–5 dalyse numatytas sąlygas, perkančioji organizacija negrąžina geros elgsenos garantijos. *Mutatis mutandis* taikomos 271ter straipsnio 3–5 dalys.

(7) 1–6 dalyse numatytos nuostatos *mutatis mutandis* taip pat taikomos tais atvejais, kai dėl Valstybinės ginčų sprendimo tarybos sprendimo skundą pagal 281 straipsnį pateikia kitas asmuo nei perkančioji organizacija ar pareiškėjas.

271ter straipsnis

(1) Jei Valstybinė ginčų sprendimo taryba arba teisminė institucija, kai pareiškėjas kreipiasi į ją tiesiogiai, reikalavimą peržiūrėti atmeta, perkančioji organizacija pasilieka geros elgsenos garantiją nuo tos dienos, kai Valstybinės ginčų sprendimo tarybos arba teisminės institucijos sprendimas tampa galutinis. Negrąžinama garantijos sumos dalis, susijusi su sutarties dalimis, dėl kurių pretenzija atmesta.

(2) 1 dalies nuostatos taikomos ir tuo atveju, kai pareiškėjas atsisako pretenzijos, prašymo arba skundo.

(3) 1 dalyje numatyta priemonė netaikoma, jei Valstybinė ginčų sprendimo taryba arba teisminė institucija atmeta skundą kaip neturintį dalyko arba kai pretenzijos, prašymo arba skundo atsisakoma po to, kai perkančioji organizacija imasi būtinų ištaisymo priemonių pagal 256quater straipsnio 1 dalį.

(4) Jei Valstybinė ginčų sprendimo taryba patenkina pretenziją ar atitinkamai teisminė institucija patenkina skundą, pateiktą dėl Valstybinės ginčų sprendimo tarybos sprendimo atmesti pretenziją, perkančioji organizacija privalo per 5 dienas nuo tos dienos, kai sprendimas tampa galutinis, grąžinti geros elgsenos garantiją pareiškėjui.

(5) Jei pareiškėjas kreipiasi tiesiogiai į teisminę instituciją, o ši patenkina pateiktą prašymą, *mutatis mutandis* taikomos 4 dalies nuostatos.

(6) Sumos, kurias perkančioji organizacija gauna iš geros elgsenos garantijos, sudaro jos pajamas.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-439/14

- 9 ICI, veikdamas kaip perkančioji organizacija, 2014 m. balandžio 1 d. *Sistemul Electronic de Achiziții Publice* (elektroninė viešųjų pirkimų sistema, toliau – SEAP) paskelbė kvietimą teikti pasiūlymus siekdamas sudaryti viešojo pirkimo sutarties sutartį dėl informacinių technologijų infrastruktūros ir paslaugų, susijusių su *cloud computing* (debesijos kompiuterija) platformos sukūrimu, valdymu, plėtra ir įdiegimu, įsigijimo ir atitinkamus pirkimo dokumentus. Sudarant šią sutartį, kurios numatoma vertė 61 287 713,71 RON (apie 13 700 000 eurų) be pridėtinės vertės mokesčio, numatyta taikyti „mažiausios kainos“ kriterijų.
- 10 Gavęs kelių ūkio subjektų prašymus, ICI paskelbė SEAP kelias pirkimo dokumentų nuostatų aiškinamąsias pastabas.

- 11 2014 m. birželio 30 d. *Star Storage* dėl 2014 m. birželio 24 d. aiškinamųjų pastabų Nr. 4 ir 5 ir 2014 m. birželio 26 d. aiškinamosios pastabos Nr. 7 pateikė pretenziją *Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor* (Valstybinė ginčų sprendimo taryba, toliau – CNSC).
- 12 2014 m. liepos 18 d. sprendimu CNSC, vadovaudamasi, be kita ko, OUG Nr. 34/2006 271bis straipsnio 2 dalimi, atmetė šią pretenziją kaip nepriimtina, motyvuodama tuo, kad *Star Storage* nepateikė geros elgsenos garantijos.
- 13 2014 m. rugpjūčio 5 d. *Star Storage* pateikė skundą *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas, Rumunija), siekdama, be kita ko, kad minėtas sprendimas būtų panaikintas; ji tvirtino, kad Rumunijos teisės aktuose numatyta pareiga pateikti geros elgsenos garantiją prieštaravo Rumunijos Konstitucijai ir Sąjungos teisei.
- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad geros elgsenos garantija, atsižvelgiant į jos dydį ir ją reglamentuojančias taisykles, gali rimtai pažeisti ūkio subjektų teisę į veiksmingą perkančiųjų organizacijų sprendimų peržiūros procedūrą.
- 15 Šiomis aplinkybėmis *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 89/665 <...> 1 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos ir 3 dalies nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiamos teisės nuostatos, pagal kurias galimybė pasinaudoti perkančiųjų organizacijų sprendimų peržiūros procedūra siejama su išankstiniu „geros elgsenos garantijos“, kaip numatytosios [OUG Nr. 34/2006] 271bis ir 271ter straipsniuose, pateikimu?“

Byla C-488/14

- 16 *RA Aeroportul Oradea*, veikdama kaip perkančioji organizacija, 2014 m. sausio 21 d. SEAP paskelbė kvietimą teikti pasiūlymus siekdama sudaryti viešojo pirkimo sutartį dėl Orados oro uosto infrastruktūros plėtros ir modernizavimo darbų. Sudarant šią sutartį, kurios numatoma vertė 101 232 054 RON (apie 22 800 000 eurų) be pridėtinės vertės mokesčio, numatyta taikyti „ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo“ kriterijų.
- 17 Remiantis įvertinus pasiūlymus parengta ataskaita, *SC Max Boegl România SRL*, *SC UTI Grup SA* ir *Astaldi SpA* konsorciumo pateiktas pasiūlymas pripažintas neatitinkančiu reikalavimų, o *SC Construcții Napoca SA*, *SC Aici Cluj SA* ir *CS Icco Energ SRL* konsorciumo pateiktas pasiūlymas, taikant pasirinktą sutarties sudarymo kriterijų, užėmė antrą vietą.
- 18 Abu šie konsorciumai dėl šios ataskaitos pateikė pretenzijas CNSC. 2014 m. liepos 10 d. sprendimu ji šias pretenzijas atmetė kaip nepagrįstas. Todėl tie du konsorciumai dėl šio sprendimo, kuriuo atmetos pretenzijos, pateikė skundą *Curtea de Apel Oradea* (Orados apeliacinis skundas).
- 19 Per 2014 m. rugsėjo 10 d. posėdį šis teismas atkreipė ieškovių pagrindinėje byloje dėmesį į tai, kad 2014 m. liepos 1 d. įsigaliojus OUG Nr. 34/2006 271bis ir 271ter straipsniams, jos privalėjo pateikti „geros elgsenos garantiją“. Todėl *Max Boegl ir kt.* paprašė, kad būtų kreiptasi į *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas, Rumunija), pateikiant šių nuostatų neatitiktimi Konstitucijai grindžiamą prieštaravimą, ir į Teisingumo Teismą, pateikiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

- 20 Šiomis aplinkybėmis *Curtea de Apel Oradea* (Oradios apeliacinis teismas, Rumunija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1–3 dalių ir Direktyvos 92/13 <...> 1 straipsnio 1–3 dalių nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiamos teisės nuostatos, pagal kurias galimybė pasinaudoti perkančiųjų organizacijų sprendimų peržiūros procedūra siejama su išankstiniu „geros elgsenos garantijos“, kaip antai numatytosios OUG Nr. 34/2006 271bis ir 271ter straipsniuose, pateikimu?“

Procesas Teisingumo Teisme

- 21 2014 m. lapkričio 13 d. ir 2014 m. gruodžio 10 d. nutartimis Teisingumo Teismo pirmininkas atmetė *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinio teismas) ir *Curtea de Apel Oradea* (Oradios apeliacinis teismas) prašymus nagrinėti bylas C-439/14 ir C-488/14 pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalyje numatytą pagreitintą procedūrą.
- 22 2014 m. lapkričio 13 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-439/14 ir C-488/14 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.
- 23 2015 m. sausio 15 d. Sprendimu Nr. 5 *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) pripažino iš dalies pagrįstu OUG Nr. 34/2006 271bis ir 271ter straipsnių neatitiktimi Konstitucijai grindžiamą prieštaravimą, kurį pateikė atitinkamai *Star Storage* ir *Max Boegl ir kt.*
- 24 2015 m. liepos 21 d. raštu Teisingumo Teismas, taikydamas savo Procedūros reglamento 101 straipsnį, paprašė *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) ir *Curtea de Apel Oradea* (Oradios apeliacinis teismas) pateikti paaiškinimus ir pasiūlė pateikti pastabas dėl 2015 m. sausio 15 d. *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) sprendimo Nr. 5 ir jo galimo poveikio jų atitinkamam prašymui priimti prejudicinį sprendimą.
- 25 2015 m. rugpjūčio 11 d. raštu – jį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. rugpjūčio 26 d. – *Curtea de Apel Oradea* (Oradios apeliacinis teismas) iš esmės nurodė, kad 2015 m. sausio 15 d. *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) sprendime Nr. 5 pripažintas pagrįstu OUG Nr. 34/2006 271ter straipsnių 1 ir 2 dalių neatitiktimi Konstitucijai grindžiamas prieštaravimas, bet atmetas tas, kuris susijęs su OUG Nr. 34/2006 271bis straipsnio ir 271ter straipsnio 3–6 dalių nuostatomis, dėl to jo prašymas priimti prejudicinį sprendimą nuo šiol susijęs tik su pastarosiomis nuostatomis.
- 26 2015 m. rugsėjo 14 d. raštu – jį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. rugsėjo 23 d. – *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) taip pat iš esmės nurodė, kad 2015 m. sausio 15 d. *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) sprendime Nr. 5 patvirtinta pareigos pateikti geros elgsenos garantiją, kaip bet kokio skundo priimtinumą sąlygos, atitiktis Konstitucijai ir dėl to būtina išnagrinėti, ar OUG Nr. 34/2006 271bis ir 271ter straipsnių nuostatos, pripažintos atitinkančiomis Rumunijos Konstituciją, pagal kurias, siekiant pasinaudoti peržiūros procedūromis viešojo pirkimo sutarčių sudarymo srityje, būtina pateikti „geros elgsenos garantiją“, gali būti laikomos suderinamomis su veiksmingos teisminės apsaugos principu, užtikrinamu Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1–3 dalyse ir Direktyvos 92/13 1 straipsnio 1–3 dalyse, siejamose su Chartijos 47 straipsniu.
- 27 Be to, jis mano, kad, atsižvelgiant į Rumunijos teisės normas, būtina išsamiau išnagrinėti, pirma, tą faktą, kad geros elgsenos garantija papildo „sutarties sudarymo garantiją“, kurią, kaip matyti iš OUG Nr. 34/2006 43bis straipsnio, dalyvis taip pat turi pateikti ir kurios dydis – 2 % numatomos sutarties vertės, ir, antra, tai, kad jokia išimtis neįmanoma dėl geros elgsenos garantijos sumos – ji automatiškai sudaro 1 % numatomos sudaryti sutarties vertės ir negali viršyti 100 000 eurų, taip pat ji negali būti sumažinta ar jos mokėjimas išdėstytas dalimis, atsižvelgiant į atitinkamo atvejo aplinkybes.

- 28 Todėl *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) prašo Teisingumo Teismo atsakyti į tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1–3 dalių ir Direktyvos 92/13 1 straipsnio 1–3 dalių nuostatos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią galimybė pasinaudoti perkančiosios organizacijos sprendimų peržiūros procedūra siejama su išankstiniu „geros elgsenos garantijos“, kaip numatytosios OUG Nr. 34/2006 271bis ir 271ter straipsniuose, pateikimu perkančiajai organizacijai?“

- 29 Galiausiai 2015 m. lapkričio 4 d. *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) Sprendime Nr. 750 pareiškė, kad Rumunijos Konstitucijos taip pat neatitinka OUG Nr. 34/2006 271bis straipsnio 5 dalis, kurioje buvo numatyta, kad geros elgsenos garantija besąlygiškai sumokama perkančiajai organizacijai pirmąkart pareikalavus, kai pretenzija, prašymas ar skundas atmetami.

Pirminės pastabos

- 30 Kadangi byloje C-439/14 nagrinėjamos viešojo prekių ir paslaugų pirkimo sutarties vertė viršija Direktyvos 2004/18 7 straipsnio b punkte numatytą ribą, reikia konstatuoti, kad pagrindinei bylai taikoma Direktyva 89/665.
- 31 Tačiau Rumunijos vyriausybė ir Europos Komisija nesutaria dėl byloje C-488/14 nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties pobūdžio: pirmoji mano, kad šiai sutarčiai taikoma Direktyva 2004/18, taigi ir Direktyva 89/665, o antroji – kad šiai sutarčiai taikoma Direktyva 2004/17, taigi ir Direktyva 92/13.
- 32 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas byloje C-488/14 pateikia labai mažai informacijos apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį, dėl to Teisingumo Teismas negali nustatyti, ar jai taikoma Direktyva 2004/17 ar Direktyva 2004/18.
- 33 Vis dėlto, kadangi būtent prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi priimti sprendimą dėl šio aspekto, šis informacijos nepakankamumas neturi reikšmės prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrai byloje C-488/14, nes, kaip savo išvados 25 punkte pažymėjo generalinė advokatė, nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties vertė siekia viešojo darbų pirkimo sutartims tiek Direktyvos 2004/18 7 straipsnio c punkte, tiek Direktyvos 2004/17 16 straipsnio b punkte nustatytas ribas.
- 34 Todėl Teisingumo Teismas kartu atsakys į byloje C-439/14 pateiktą klausimą ir į byloje C-488/14 pateiktą klausimą, nes direktyvų 89/665 ir 92/13 nuostatos, kurias prašoma išaiškinti, suformuluotos visiškai identiškai.

Dėl prejudicinių klausimų

- 35 Svarbu visų pirma pažymėti, kad, kaip matyti iš dviejų prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismų paaiškinimų, pateiktų atsakant į Teisingumo Teismo jiems pateiktą prašymą pateikti paaiškinimus, ir pastabų, išsakytų per teismo posėdį, OUG Nr. 34/2006 271ter straipsnio 1 ir 2 dalių ir 271bis straipsnio 5 dalies paskutinio sakinio nuostatos buvo pripažintos prieštaraujančiomis Rumunijos Konstitucijai *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) sprendimais – atitinkamai 2015 m. sausio 15 d. Sprendimu Nr. 5 ir 2015 m. lapkričio 4 d. Sprendimu Nr. 750.

- 36 Abu prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai nurodė, kad dėl to jie nebegalėjo taikyti minėtų nuostatų, o Rumunijos vyriausybė per teismo posėdį tai patvirtino. Vis dėlto jie aiškiai nurodė, kad savo prejudicinių klausimų neatsisako, nes kitos pagrindinėse bylose nagrinėjamo Rumunijos teisės akto nuostatos toliau taikomos.
- 37 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kad būtent prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai turi nuspręsti, kokios įtakos turi *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) sprendimai Nr. 5 (2015 m. sausio 15 d.) ir Nr. 750 (2015 m. lapkričio 4 d.) sprendžiant jų nagrinėjamas bylas, reikia nurodyti, kad prašymuose priimti prejudicinį sprendimą klausimai pateikti tik dėl tų Rumunijos teisės akto, reglamentuojančio geros elgsenos garantiją, nuostatų, kurios pripažintos atitinkančiomis Rumunijos Konstituciją.
- 38 Vadinasi, savo klausimais prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai siekia iš esmės sužinoti, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1–3 dalių ir Direktyvos 92/13 1 straipsnio 1–3 dalių nuostatos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiamos nacionalinės teisės normos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėse bylose, pagal kurias bet kokio skundo dėl perkančiosios organizacijos sprendimo priimtumas siejamas su pareiškėjo pareiga perkančiajai organizacijai pateikti geros elgsenos garantiją, turint mintyje, kad ši garantija turi būti gražinta pareiškėjui, nesvarbu, koks skundo rezultatas.
- 39 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalyje ir Direktyvos 92/13 1 straipsnio 1 dalyje valstybėms narėms nustatyta pareiga imtis reikiamų priemonių užtikrinti, kad viešojo pirkimo sutarčių, kurios patenka į direktyvų 2004/17 ir 2004/18 taikymo sritį, sudarymo atveju perkančiųjų organizacijų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti remiantis tuo, kad tokiais sprendimais buvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys Sąjungos teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkeliama į nacionalinę teisę.
- 40 Be to, tiek Direktyvos 89/665 1 straipsnio 3 dalyje, tiek Direktyvos 92/13 1 straipsnio 3 dalyje numatyta valstybių narių pareiga užtikrinti, kad peržiūros procedūros pagal jų nustatytas išsamias taisykles būtų prieinamos bet kuriam asmeniui, kuris yra arba buvo suinteresuotas sudaryti konkrečią sutartį ir kuriam dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta žala ar kilusi tokios žalos rizika.
- 41 Taigi šiomis nuostatomis, skirtomis ūkio subjektams apsaugoti nuo perkančiosios organizacijos savivalės, siekiama užtikrinti, kad visose valstybėse narėse egzistuočių veiksmingi peržiūros mechanizmai tam, kad būtų garantuotas veiksmingas Sąjungos taisyklių viešojo pirkimo sutarčių sudarymo srityje taikymas, ypač tame etape, kai pažeidimus dar galima ištaisyti (šiuo klausimu žr. 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Universale-Bau ir kt.*, C-470/99, EU:C:2002:746, 71 punktą; 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Fastweb*, C-19/13, EU:C:2014:2194, 34 punktą ir 2015 m. kovo 12 d. Sprendimo *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, 50 punktą).
- 42 Tačiau nei Direktyvoje 89/665, nei Direktyvoje 92/13 nėra nuostatų, konkrečiai reglamentuojančių sąlygas, kuriomis galima pasinaudoti šiais peržiūros mechanizmais. Todėl Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad Direktyvoje 89/665 įtvirtinami tik minimalūs reikalavimai, kuriuos turi atitikti nacionalinės teisės sistemose numatytos peržiūros procedūros, kad būtų užtikrintas Sąjungos viešųjų pirkimų teisės reikalavimų laikymasis (žr., be kita ko, 2003 m. vasario 27 d. Sprendimo *Santex* C-327/00, EU:C:2003:109, 47 punktą; 2003 m. birželio 19 d. Sprendimo *GAT*, C-315/01, EU:C:2003:360, 45 punktą ir 2010 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Strabag ir kt.*, C-314/09, EU:C:2010:567, 33 punktą).
- 43 Vis dėlto iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad procesinės kreipimosi į teismą normos, kuriomis siekiama apsaugoti Sąjungos teisės užtikrinamas kandidatų ir dalyvių teises, pažeistas perkančiųjų organizacijų sprendimais, neturi pažeisti direktyvų 89/665 ir 92/13, kurių tikslas – užtikrinti, kad neteisėti perkančiųjų organizacijų sprendimai būtų veiksmingai ir kuo greičiau

- peržiūrėti, veiksmingumo (žr., be kita ko, 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Universale-Bau ir kt.*, C-470/99, EU:C:2002:746, 72 punktą; 2003 m. vasario 27 d. Sprendimo *Santex*, C-327/00, EU:C:2003:109, 51 punktą; 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Fabricom*, C-21/03 ir C-34/03, EU:C:2005:127, 42 punktą; 2007 m. spalio 4 d. Nutarties *Consorzio Elisoccorso San Raffaele*, C-492/06, EU:C:2007:583, 29 punktą; 2015 m. kovo 12 d. Sprendimo *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, 40 punktą ir 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 47 punktą).
- 44 Būtina ypač užtikrinti, kad nebūtų pažeistas nei direktyvų 89/655 ir 92/13 veiksmingumas (žr. 2002 m. birželio 18 d. Sprendimo *HI*, C-92/00, EU:C:2002:379, 58 ir 59 punktus ir 2014 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Croce Amica One Italia*, C-440/13, EU:C:2014:2435, 40 punktą), nei Sąjungos asmenims užtikrintos teisės (2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Universale-Bau ir kt.*, C-470/99, EU:C:2002:746, 72 punktas ir 2010 m. sausio 28 d. Sprendimo *Uniplex (UK)*, C-406/08, EU:C:2010:45, 49 punktas).
- 45 Be to, svarbu priminti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2007/66 36 konstatuojamosios dalies, šia direktyva, taigi ir direktyvomis 89/665 ir 92/13, kurios ja iš dalies pakeistos ir papildytos, siekiama užtikrinti visapusišką pagarbą teisei į veiksmingą teisinę gynybą ir teisei į teisingą bylos nagrinėjimą, kaip nustatyta Chartijos 47 straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose.
- 46 Todėl, kai valstybės narės nustato procesines kreipimosi į teismą normas, kuriomis siekiama apsaugoti direktyvomis 89/665 ir 92/13 užtikrinamas kandidatų ir dalyvių teises, pažeistas perkančiųjų organizacijų sprendimais, jos turi užtikrinti, kad bus paisoma Chartijos 47 straipsnyje numatytos teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.
- 47 Nagrinėjamu atveju OUG Nr. 34/2006 271bis straipsnio 1–5 dalyse numatyta kiekvieno asmens, dalyvaujančio viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūroje ir ketinančio apskusti perkančiosios organizacijos sprendimą CNSC ar tiesiai teismui, pareiga pateikti geros elgsenos garantiją, kad bet koks skundas būtų priimtas. Ši garantija, lygi 1 % numatomos atitinkamos viešojo pirkimo sutarties vertės, bet ne didesnė kaip 25 000 eurų viešojo prekių ir paslaugų pirkimo atveju ir 100 000 eurų viešojo darbų pirkimo atveju, turi būti pateikiama perkančiajai organizacijai padarant banko pavedimą arba pateikiant banko ar draudimo bendrovės išduotą garantiją, kurios galiojimo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 90 dienų.
- 48 Tačiau ši garantija turi būti grąžinta, jeigu skundas patenkinamas, ne vėliau kaip per penkias dienas nuo tos dienos, kai sprendimas tampa galutinis, kaip numatyta OUG Nr. 34/2006 271ter straipsnio 4 ir 5 dalyse, taip pat jeigu skundo atsisakoma arba jis atmestas, nes negrąžindama garantijos perkančioji organizacija nuo šiol pasielgtų neteisėtai, atsižvelgiant į *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) 2015 m. sausio 15 d. Sprendimą Nr. 5 ir 2015 m. lapkričio 4 d. Sprendimą Nr. 750.
- 49 Kaip savo išvados 37 punkte nurodė generalinė advokatė, geros elgsenos garantija, kaip būtina sąlyga, kad bet koks skundas būtų nagrinėjamas, riboja teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme, kaip ji suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, o toks apribojimas gali būti pateisinamas tik jeigu jis numatytas įstatymo, nekeičia šios teisės esmės ir, remiantis proporcingumo principu, yra būtinas ir tikrai atitinka Europos Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba reikalingas kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti (žr. 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox* 38, C-477/14, EU:C:2016:324, 160 punktą).
- 50 Reikia konstatuoti, kad pagrindinėse bylose geros elgsenos garantijos teisinis pagrindas aiškiai ir išsamiai apibrėžtas OUG Nr. 34/2006, dėl to ji turi būti laikoma numatyta nacionalinės teisės aktuose (žr. 2014 m. gegužės 27 d. Sprendimą *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586; 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Delvigne*, C-650/13, EU:C:2015:648, 47 punktą ir 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *WebMindLicenses*, C-419/14, EU:C:2015:832, 81 punktą). Be to, aplinkybė, kad geros elgsenos garantija

gali siekti 25 000 eurų arba 100 000 eurų, neleidžia daryti išvados, kad pareiga pateikti tokią garantiją pažeidžia teisės į veiksmingą teisinę gynybą esmę, nes bet kuriuo atveju perkančioji organizacija negali šios garantijos negražinti, nesvarbu koks yra skundo rezultatas.

- 51 Vis dėlto reikia dar patikrinti, ar geros elgsenos garantija atitinka bendrojo intereso tikslą ir, jei taip, ar ja paisoma proporcingumo principo, kaip jis suprantamas pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį.
- 52 OUG Nr. 34/2006 271bis straipsnio 1 dalyje numatyta, kad geros elgsenos garantija siekiama apsaugoti perkančiąją organizaciją nuo galimo netinkamo elgesio. Rumunijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose ir per teismo posėdį nurodė, kad geros elgsenos garantija iš esmės siekta, kad viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūros taptų sklandesnės, išvengiant piktnaudžiaujamojo pobūdžio skundų ir bet kokio vėlavimo sudarant sutartį.
- 53 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad kova su piktnaudžiaujamojo pobūdžio skundais, kaip savo išvados 44 punkte pažymėjo generalinė advokatė, yra teisėtas tikslas, padedantis ne tik siekti direktyvomis 89/655 ir 92/13 siekiamų tikslų, bet ir apskritai užtikrinti tinkamą teisingumo vykdymą.
- 54 Iš tikrųjų toks piniginis reikalavimas, kaip antai pagrindinėse bylose nagrinėjama geros elgsenos garantija, yra priemonė, galinti padėti atgrasyti nuo piktnaudžiaujamojo pobūdžio skundų ir užtikrinti visiems teisės subjektams, siekiant tinkamo teisingumo vykdymo, kad jų skundas bus išnagrinėtas per kuo trumpesnę laiką, kaip numatyta Chartijos 47 straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose.
- 55 Tačiau, nors tinkamo teisingumo vykdymo poreikiai gali pateisinti piniginio apribojimo taikymą, kai asmuo siekia pasinaudoti teisių gynimo priemone, šiuo apribojimu vis dėlto turi būti išlaikomas pagrįstai proporcingas santykis tarp naudojamų priemonių ir siekiamo tikslo (šiuo klausimu žr. 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *DEB*, C-279/09, EU:C:2010:811, 47 ir 60 punktus).
- 56 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nors pareiga pateikti geros elgsenos garantiją dabar yra mažiau atgrasanti nei anksčiau, nes perkančioji organizacija nebegali jos savaime ir besąlygiškai negražinti, jeigu skundas atmetamas ar jo atsisakoma, ši pareiga yra tinkama padedant siekti Rumunijos teisės akte numatyto tikslo kovoti su piktnaudžiaujamojo pobūdžio skundais.
- 57 Iš tikrųjų, pirma, pateikiant geros elgsenos garantiją, kaip savo išvados 55 punkte pažymėjo generalinė advokatė, pareiškėjui tenka finansinė našta, nesvarbu, ar jis padaro banko pavedimą, ar pateikia banko garantiją.
- 58 Geros elgsenos garantijos dydis nustatytas kaip procentinė dalis nuo atitinkamo viešojo pirkimo sutarties vertės ir jis gali būti iki 25 000 eurų viešojo prekių ir paslaugų pirkimo atvejų ir iki 100 000 eurų viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju.
- 59 Reikalavimas banko pavedimu pervesti tokio dydžio sumą, kad būtų galima atlikti veiksmus, būtinus banko garantijai sudaryti ir su šios garantijos pateikimu susijusioms išlaidoms padengti, skatina pareiškėjus būti atsargius pateikiant skundus. Be to, dėl geros elgsenos garantijos sumažėja pareiškėjų išteklių ar bet kuriuo atveju kredito galimybės, kol ji bus gražinta, dėl to jie skatinami elgtis rūpestingai, kai pradeda atitinkamas procedūras, paisant Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalyje ir Direktyvos 92/13 1 straipsnio 1 dalyje numatyto greitumo reikalavimo. Kaip per teismo posėdį nurodė Rumunijos vyriausybė, negalima atmesti galimybės, kad piniginis reikalavimas paskatins potencialius pareiškėjus rimtai įvertinti savo suinteresuotumą pradėti teisminę procedūrą ir galimybę bylą laimėti ir dėl to jis atgraso juos nuo akivaizdžiai nepagrįstų reikalavimų ar tokių reikalavimų, kuriais siekiama tik vilkinti sutarties sudarymo procedūrą, pateikimo (pagal analogiją žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 73 punktą).

- 60 Antra, kadangi, atsižvelgiant į *Curtea Constituțională* (Konstitucinis Teismas) 2015 m. sausio 15 d. Sprendimą Nr. 5 ir 2015 m. lapkričio 4 d. Sprendimą Nr. 750, perkančioji organizacija nebegali savaime ir besąlygiškai negrąžinti geros elgsenos garantijos ir reikalauti ją sumokėti pirmąkart pareikalavus, negalima teigti, jog vien pareiga pateikti tokią garantiją, kaip bet kokio skundo priimtinumo sąlyga, viršija tai, kas būtina jos tikslui kovoti su piktnaudžiaujamojo pobūdžio skundais pasiekti.
- 61 Iš tikrųjų geros elgsenos garantija, lygi 1 % viešojo pirkimo sutarties vertės, kurios maksimalus dydis nustatytas atsižvelgiant į pirkimo pobūdį, yra palyginti nedidelė (žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 58 punktą), ypač dalyviams, kurie paprastai turi įrodyti tam tikrą finansinį pajėgumą. Be to, ši garantija bet kuriuo atveju gali būti pateikiama kaip banko garantija. Galiausiai ji turi būti pateikiama tik laikotarpiui nuo skundo pateikimo iki galutinio sprendimo dėl jo priėmimo.
- 62 Galiausiai atsakyme į Teisingumo Teismo jam pateiktą prašymą pateikti paaiškinimus *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) pasiūlė Teisingumo Teismui atsakyti į jo klausimą atsižvelgiant bendrai į geros elgsenos garantiją ir sutarties sudarymo garantiją, kurią dalyvis taip pat turi pateikti, kaip numatyta OUG Nr. 34/2006 43bis straipsnyje. Tačiau šis teismas šiuo klausimu nepateikė jokios konkrečios informacijos nei apie dabartinę sutarties sudarymo garantijos tvarką, nei apie jos ryšį su geros elgsenos garantija. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas negali pareikšti savo nuomonės dėl šio klausimo.
- 63 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1–3 dalys ir Direktyvos 92/13 1 straipsnio 1–3 dalys, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad jomis nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėse bylose, pagal kurias bet kokio skundo dėl perkančiosios organizacijos sprendimo priimtinumas siejamas su pareiškėjo pareiga perkančiajai organizacijai pateikti geros elgsenos garantiją, jeigu ši garantija grąžinama pareiškėjui, nesvarbu, koks yra skundo rezultatas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 64 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB, 1 straipsnio 1–3 dalys ir 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/13/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Bendrijos taisyklių taikymą viešųjų pirkimų tvarkai vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose, suderinimo, iš dalies pakeistos Direktyva 2007/66, 1 straipsnio 1–3 dalys, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad jomis nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėse bylose, pagal kurias bet kokio skundo dėl perkančiosios organizacijos sprendimo priimtinumas siejamas su pareiškėjo pareiga perkančiajai organizacijai pateikti geros elgsenos garantiją, jeigu ši garantija grąžinama pareiškėjui, nesvarbu, koks yra skundo rezultatas.

Parašai.